

Staatstoezicht op de Mijnen
Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 24037 2490 AA Den Haag

Frisia Zout B.V.

5.1.2.e

Staatstoezicht op de Mijnen

Bezoekadres

Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Postadres

Postbus 24037
2490 AA Den Haag

T 070 379 8400

F 070 379 8455

info@sodm.nl

www.sodm.nl

Behandeld door

5.1.2.e

Datum 29 september 2023
Betreft Last onder dwangsom

Ons kenmerk

5.1.2.e

Geachte 5.1.2.e

Bijlage

-

Op 10 juli 2023 heeft een inspecteur van Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) vastgesteld dat Frisia B.V. (hierna: Frisia) twee ongewone voorvallen¹ niet zo spoedig mogelijk heeft gemeld bij SodM. Hiermee overtreedt Frisia artikel 17.2, eerste lid, van de Wet milieubeheer (Wm).

Dit is de reden dat u hierbij een last onder dwangsom aantreft. De last onder dwangsom strekt ertoe handhavend op te treden ten aanzien van Frisia om herhaling van voornoemde overtreding te voorkomen.

Samenvatting

Op basis van de mij bekende feiten ga ik handhavend optreden ten aanzien van de geconstateerde overtreding. Dit betekent dat:

- Een ongewoon voorval als bedoeld in artikel 17.1 van de Wet milieubeheer, zo spoedig mogelijk wordt gemeld aan SodM.

Indien Frisia B.V. de last niet uitvoert, verbeurt zij een dwangsom van **€ 2.500,- per overtreding**, tot een maximum van **€ 10.000,-**.

Zienswijze

Bij brief van 5 september 2023 heb ik u een vooraankondiging gestuurd van de last onder dwangsom die ik u in dit besluit opleg. In het kader van artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) heb ik u in de gelegenheid gesteld om uiterlijk binnen 2 weken na verzenddatum van de brief uw zienswijze te geven op ons voornemen. Van deze gelegenheid heeft u geen gebruik gemaakt.

Feiten en Procedure

De feiten en procedure, voor zover hier van belang, zijn als volgt.

Voorval 1: sterke corrosie aan draagbalk Saline

Op 7 juli 2023 heeft SodM per email het bericht ontvangen dat tijdens een inspectie aan de gebouwen en installatieonderdelen door bureau Ritsma ernstige corrosie aan een dragende balk in de Saline is geconstateerd.

Op 10 juli 2023 heeft een inspecteur van SodM Frisia verzocht een onderzoeksrapport op te stellen waaruit onder andere moet blijken wanneer de ernstige

1 Elke gebeurtenis in een inrichting, ongeacht de oorzaak daarvan, die afwijkt van de normale bedrijfsactiviteiten; dit begrip omvat derhalve zowel storingen in het productieproces en storingen in de voorzieningen van de inrichting als ongelukken en calamiteiten.

corrosie is geconstateerd en welke maatregelen genomen zijn en overwogen worden om herhaling te voorkomen. Tevens heeft SodM inzage verzocht in het rapport van Ritsma.

Op 21 juli 2023 heeft SodM de memo "Antwoorden op vragen van SodM t.a.v. een zwakke draagbalk in de Saline" van Frisia ontvangen. In reactie hierop heeft een inspecteur van SodM op 10 augustus 2023 om aanvullende informatie verzocht.

Uit de memo blijkt dat in januari 2023 tijdens schoonmaak- en conserveringswerkzaamheden door de firma Altrad is vastgesteld dat een deel van een draagbalk in de Saline sterk gecorrodeerd is. Frisia heeft vervolgens de situatie met bureau Ritsma besproken. Hierna is er een herstelplan opgesteld en aan een constructiebedrijf de opdracht gegeven om herstelwerkzaamheden uit te voeren.

Al die tijd is als uitgangspunt genomen dat

[begin citaat]:

"De ligger en betonvloer bij droger 2 gewoon in normale situatie voldoen en dat de beoordeelde corrosieaantasting niet de constructie dusdanig verzwakt, dat deze niet meer zou voldoen. De huidige situatie is immers al sinds 1997 aanwezig."

[einde citaat].

In juli bleek de berekende belasting groter te zijn dan de ligger zou kunnen dragen. Toen eenmaal bleek dat er helemaal geen constructieberekeningen van de betreffende betonvloer zijn heeft Bilfinger Tebodin, vanuit het oogpunt van de veiligheid, geadviseerd om de betonvloer aan weerszijde van de ligger te ondersteunen met behulp van een stempel.

Op 5 juli 2023 zijn de volgende tijdelijke maatregelen genomen:

- Afzetten van de ruimte onder en rondom de betreffende vloer incl. toegang om de betreffende vloer te kunnen betreden;
- Mensen op de locatie instrueren dat ze hier niet mogen komen. Ook niet voor bedienings- of onderhoudswerkzaamheden;
- Drogers afschakelen i.v.m. trillingen.

Geconcludeerd wordt dat Frisia in januari 2023 reeds op de hoogte was van de ernstige corrosie van de dragende balk. Pas toen de stempels ter ondersteuning van de betonvloer waren geplaatst, heeft Frisia SodM geïnformeerd. Hierdoor is het niet mogelijk geweest om invulling te geven aan haar wettelijke taak en toezicht te houden.

Voorval 2: (vermoedelijke) lekkage pekelvijver

Op 14 juli 2023 is SodM per email geïnformeerd over het feit dat er zout water in de drainage putten is aangetroffen. De drainage putten zijn verbonden met de pekelvijver en daarom bestaat het vermoeden dat de pekelvijver lek is.

Op 18 juli 2023 heeft SodM Frisia verzocht een onderzoeksrapport op te stellen met als doel nadere informatie te verzamelen.

Op 27 juli 2023 heeft SodM per email een toelichting ontvangen.

Uit de toelichting blijkt dat er op 25 mei 2023 monsters zijn genomen uit de drainageputten. De concentraties natriumchloride betroffen respectievelijk 287 en 326 gr/ltr. hetgeen in de range ligt van de zoutconcentratie van pekel.

In juni is opdracht gegeven aan een derde partij om de waterdichtheid van de pekelvijver te onderzoeken. In die fase is ook het moederbedrijf K+S op de hoogte gebracht van een mogelijke lekkage, omdat er mogelijk een grote investering is vereist. Frisia is pas voornemens om bij vaststelling van een daadwerkelijke lekkage hiervan melding te doen bij SodM. Het onderzoek hieromtrent loopt momenteel nog.

Geconcludeerd wordt dat Frisia op 25 mei 2023 op de hoogte was van de sterk verhoogde zoutconcentraties in de drainageputten. Dit alleen zou al voldoende aanleiding moeten zijn om een melding te doen bij SodM. Het feit of er sprake is van een oude of een nieuwe lekkage doet hier niet aan af, omdat nu opties als bronbemaling en het inrichten van noodvoorzieningen actueel zijn en dat door het niet tijdig melden, SodM de gelegenheid ontnomen wordt om toezicht te houden op het proces.

Norm

Artikel 17.2, eerste lid van de Wet milieubeheer stelt, voor zover van belang, dat degene die een inrichting drijft, waarin zich een voorval, als bedoeld in artikel 17.1, voordoet of heeft voorgedaan, dat voorval zo spoedig mogelijk meldt aan het bestuursorgaan dat bevoegd is een omgevingsvergunning voor een inrichting te verlenen.

Overtreding

Op basis van de thans beschikbare informatie wordt geconcludeerd dat Frisia tot tweemaal toe SodM niet zo spoedig mogelijk heeft geïnformeerd, nadat Frisia zelf op de hoogte was van de afwijkende bedrijfssituaties.

Het niet zo spoedig mogelijk melden van een ongewoon voorval wordt als een overtreding van artikel 17.2, eerste lid van de Wet milieubeheer beoordeeld.

Bepaling interventiekeuze

Hoe SodM op een overtreding reageert, wordt bepaald door de ernst van de (mogelijke) overtreding en het gedrag van de overtreder. De effecten van de (mogelijke) overtreding worden per overtreding vastgesteld.

De ernst van deze overtreding wordt vastgesteld door de overtreding te beoordelen op de (mogelijke) gevolgen voor milieu, natuur, water, veiligheid, gezondheid en/of maatschappelijke relevantie. De (mogelijke) gevolgen worden beoordeeld als:

1. vrijwel nihil
2. beperkt
3. van belang
4. aanzienlijk, dreigend en/of onomkeerbaar

Naast de ernst van de overtreding kijkt SodM ook naar het gedrag van de overtreder zoals de veiligheidscultuur van de overtreder en de aard van de overtreding (technisch of administratief). Het gedrag van de overtreder wordt beoordeeld als:

- A. goedwillend, proactief en geneigd om de regels te volgen, de bevinding is het gevolg van onbedoeld handelen; of

- B. onverschillig/reactief, neemt het niet zo nauw met het algemeen belang, heeft een onverschillige houding, de bevinding en de gevolgen van zijn handelen laten hem koud; of
- C. opportunistisch en calculerend, er is sprake van het bewust belemmeren van controlerenden, er is sprake van mogelijkheidsbewustzijn, maar de gevolgen van het handelen worden op de koop toe genomen, bewust risiconemend; of
- D. bewust en structureel de regels overtredend en/of crimineel of deel uitmakend van een criminele organisatie, houdt zich bezig met fraude, oplichting of witwassen.

Door deze aspecten (effect/gedrag) tegen elkaar af te wegen, komt SodM tot de volgende conclusie.

Niet zo spoedig mogelijk melden ongewoon voorval

De ernst van de overtreding en het gedrag worden ingedeeld als C2. Als verzwarende omstandigheid is het feit meegenomen dat de eerder genoemde Richtlijn juist op 4 januari 2023 op verzoek van Frisia is gedeeld en men dus op de hoogte was van de geldende verplichtingen ten aanzien van het melden van ongewone voorvallen.

Handhaving

Als er sprake is van een overtreding van een wettelijk voorschrift, dan moet het bestuursorgaan, dat bevoegd is om handhavend op te treden, in de regel van deze bevoegdheid gebruikmaken. Dit vanwege het algemeen belang dat is gediend met handhaving. Slechts onder bijzondere omstandigheden mag het bestuursorgaan afzien van handhavend optreden. Dit kan zich voordoen indien concreet zicht op legalisatie bestaat. Voorts kan handhavend optreden zodanig onevenredig zijn in verhouding tot de daarmee te dienen belangen dat van optreden in die concrete situatie behoort te worden afgezien.

Ten aanzien van de geconstateerde overtreding geldt, dat ik op grond van artikel 18.1a, eerste lid, en 18.1b van de Wm; artikel 5.2, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wabo; artikel 13 Besluit mandaat, volmacht en machtiging EZK 2019; en artikel 5:32 van de Awb, in onderlinge samenhang gelezen, bevoegd ben, tot het opleggen van een last onder dwangsom.

Ik acht het belang van handhaving ten aanzien van de overtreding groter dan het belang van Frisia B.V. ter bescherming van mens en milieu. Om te voorkomen dat een herhaling plaatsvindt van de overtreding, ben ik voornemens een last onder dwangsom op te leggen.

Beschrijving van de herstelmaatregelen

Herhaling van de overtreding te voorkomen door ongewone voorvallen als bedoeld in artikel 17.1 van de Wm, zo spoedig mogelijk te melden bij SodM.

Hersteltermijn

Aangezien de last onder dwangsom is gericht op het voorkomen van herhaling en er in deze geen maatregelen getroffen hoeven te worden, ga ik ervanuit dat er geen hersteltermijn vereist is.

Hoogte dwangsom

De hoogte van de dwangsom voor de overtreding staat in redelijke verhouding tot de zwaarte van het geschonden belang en tot de beoogde werking van de dwangsom:

- € 2.500 per overtreding, tot een maximum van € 10.000,-.

Besluit

Op grond van het voorgaande leg ik, met het oog op de naleving, Frisia B.V. de volgende last op:

Een ongewoon voorval als bedoeld in artikel 17.1 van de Wet milieubeheer, wordt zo spoedig mogelijk gemeld aan SodM.

Indien Frisia B.V. de last niet uitvoert, verbeurt zij een dwangsom van **€ 2.500,-** per overtreding, tot een maximum van **€ 10.000,-**.

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de staatssecretaris als betrokken bestuursorgaan.

Hoogachtend,

5.1.2.e

Mededeling

Tegen deze beslissing kan degene wiens belang daarbij rechtstreeks is betrokken binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is verzonden een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet door de indiener zijn ondertekend en bevat ten minste zijn naam en adres, de dagtekening, een omschrijving van de beslissing waartegen het bezwaar is gericht en de gronden waarop het bezwaar rust. Dit bezwaarschrift moet zijn gericht aan: de Inspecteur-generaal der Mijnen, Staatstoezicht op de Mijnen, Postbus 24037, 2490 AA 's-Gravenhage. U kunt uw bezwaarschrift ook digitaal indienen via info@sodm.nl